

УДК 336.719:368.07

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-1\(23\)-1480-1492](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-1(23)-1480-1492)

Костогриз Вікторія Григорівна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси, <https://orcid.org/0000-0002-8378-5549>

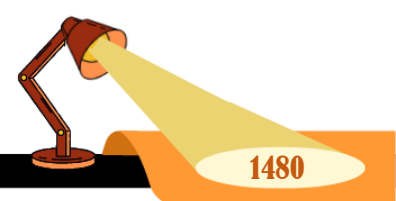
Уманська Вікторія Григорівна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і фінансів, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси, <https://orcid.org/0000-0003-1669-7255>

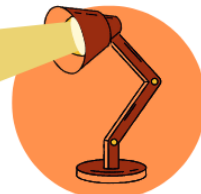
Улянич Юлія Василівна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Уманський національний університет, м. Умань

КОРПОРАТИВНА ЕТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ СУЧАСНОГО УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ БАНКІВ ТА СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Анотація. Корпоративна етика в банках і страхових компаніях є важливим інструментом сучасного управління діяльністю установ, що дозволяє забезпечувати стабільність та конкурентоспроможність організацій на фінансовому ринку. Особливість діяльності фінансових установ полягає в тому, що вони працюють із залученими коштами та несуть підвищену відповідальність за їх збереження, ефективне використання та безпеку фінансової системи, тому високі етичні принципи та моральні цінності набувають особливої вагомості при взаємодії як з клієнтами так і партнерами та колегами. Відповідно, корпоративна етика фінансових установ є системою моральних норм, цінностей, принципів і стандартів поведінки, яких дотримуються працівники фінансової установи у взаємодії з клієнтами, партнерами, колегами та суспільством.

Корпоративна етика банків і страхових компаній має спільну основу, що полягає у дотриманні принципів чесності, прозорості, професіоналізму та відповідальності перед клієнтами й суспільством. Проте між ними є певні особливості, які випливають із специфіки діяльності кожної сфери. Зокрема, банківські установи працюють із залученими та розміщеними фінансовими ресурсами клієнтів, тому їх етика зосереджена на довірі, безпеці та конфіденційності. В той же час страхова діяльність базується на підтримці клієнта у складних ситуаціях, пов'язаних з можливою втратою життя, здоров'я та майна, відшкодуванні збитків в разі настання страхового випадку, тому ключовим

аспектами корпоративної етики повинні бути чесність, надійність і справедливість у виконанні зобов'язань.

В сучасних умовах під час формування та реалізації принципів та стандартів корпоративної етики фінансові установи стикаюся з рядом проблем, таких як конфлікт між прибутковістю і моральними стандартами, проблема прозорості та розкриття інформації, формальний підхід до етичних кодексів, недостатня етична освіта персоналу, корупційні прояви та лобізм, відсутність системи моніторингу етичних порушень, репутаційні ризики у цифровому просторі.

Ключові слова: корпоративна етика, кодекс корпоративної етики, банк, страхова компанія, корпоративні цінності, корпоративні принципи.

Kostohryz Viktoriia PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Accounting and Finance, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy, <https://orcid.org/0000-0002-8378-5549>

Umanska Viktoriia PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Accounting and Finance, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy, <https://orcid.org/0000-0003-1669-7255>

Ulianych Yuliia PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Finance, Banking, and Insurance, Uman National University

CORPORATE ETHICS AS A TOOL FOR MODERN MANAGEMENT OF BANKS AND INSURANCE COMPANIES

Abstract. Corporate ethics in banks and insurance companies is an important tool for modern management of institutions, which ensures the stability and competitiveness of organizations in the financial market. The specificity of financial institutions lies in the fact that they work with borrowed funds and bear a high level of responsibility for their preservation, the effective use of these funds, and the security of the financial system. Accordingly, high ethical principles and moral values are particularly important in interactions with clients, partners, and colleagues. Therefore, corporate ethics in financial institutions is a system of moral norms, values, principles, and standards of behavior that employees of financial institutions follow in their interactions with clients, partners, colleagues, and society.

The corporate ethics of banks and insurance companies have a common foundation, which consists of following the principles of honesty, transparency, professionalism, and responsibility to customers and society. However, there are certain differences between them that arise from the specifics of each sector's activities. In particular, banking institutions work with clients' attracted and placed financial

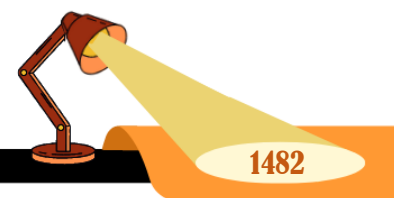
resources, so their ethics focus on trust, security, and confidentiality. At the same time, insurance activities are based on supporting clients in difficult situations related to the possible loss of life, health, and property, as well as compensation for losses in the event of an insured event, so the key aspects of corporate ethics should be honesty, reliability, and fairness in fulfilling obligations.

In modern circumstances, when forming and implementing corporate ethics principles and standards, financial institutions have to deal with a number of problems, such as the conflict between profitability and moral standards, the issue of transparency and disclosure of information, a formal approach to codes of ethics, insufficient ethical education of staff, corruption and lobbying, the lack of a monitoring system for ethical violations, and reputational risks in the digital space.

Keywords: corporate ethics, code of corporate ethics, bank, insurance company, corporate values, corporate principles.

Постановка проблеми. В сучасних реаліях функціонування фінансового сектору економіки сформовані та реалізовані високі стандарти поведінки, цінності та принципи корпоративної етики є одним з ключових факторів успіху будь-якої фінансової установи. Водночас вони є результатом прозорості діяльності, відповідальності керівництва та дотримання законодавчих норм. Саме поняття «корпоративної етики» набуло особливої актуальності лише протягом останніх десятиліть, коли значну роль в економічному середовищі почали відігравати великі корпорації. Із розвитком процесів глобалізації та поширенням транснаціональних компаній виникла об'єктивна потреба у формуванні єдиної корпоративної культури. Розвиток корпоративної культури тісно пов'язаний з корпоративною етикою, що зумовлює актуальність подальшого теоретичного і практичного аналізу цього феномена в контексті сучасного розвитку фінансового сектору. Корпоративна етика в банках і страхових компаніях є важливим інструментом сучасного управління діяльністю компаній, що дозволяє забезпечувати стабільність та конкурентоспроможність організацій на фінансовому ринку, проте тісно пов'язана зі швидкими зовнішніми змінами та має специфічні особливості, що підсилює інтерес науковців до її вивчення й зумовлює необхідність подальших досліджень і вдосконалення теоретичних підходів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні науковці приділяють значну увагу вивченню різних аспектів удосконалення інструментів управління діяльністю компаній, зосереджуючись на пошуку оптимальних механізмів підвищення ефективності функціонування установ. Значимість цінностей корпоративної культури та етики визначена у працях: О. Кузьмін, О. Мельник, І. Сушик, О. Сушик, Я. Мартинюк, В. Вісин, О. Федоренко, О. Гагалюк, Е. Лібанова, О. Грішнова Г. Швиданенко, О. Швиданенко та інші.

Теоретичні засади етики в управлінні були закладені у працях класиків філософії та соціології, зокрема І. Бентама, І. Канта, Д. Ролза, які сформулювали основні морально-етичні принципи прийняття рішень. Вагомий внесок у вивчення морально-етичних відносин у колективах зробили І. Бех та О. Федоренко [1, 2], які досліджували шляхи формування етичної культури взаємодії в організаціях. В працях Г. Швиданенко і О. Швиданенко визначено різноманітні термінологічні форми корпоративної етики: «нормативна, прикладна, загальна, професійна, етика ділових комунікацій, корпоративна, етика бізнесу». [3] О. Гагалюк провела дослідження подібності та відмінності понять корпоративна етика та корпоративна культура. [4] Науковці Н. Приказюк, Р. Пікус, Л. Ломоносова у своїх працях дослідили концепцію розвитку ESG-орієнтованої (Environmental, Social, Governance) корпоративної культури у фінансових установах України. [5]

Незважаючи на значну кількість наукових праць присвячених даній тематиці більшість науковців розглядає корпоративну етику переважно як один із складників системи управління бізнесом або як елемент організаційної культури. У процесі дослідження основних аспектів корпоративної етики як інструменту ефективного управління діяльністю фінансових установ таких як банки та страхові компанії було встановлено, що в науковій літературі бракує ґрунтовних комплексних робіт, присвячених цій проблематиці.

Метою статті є дослідження особливостей корпоративної етики банків та страхових компаній як ефективного інструмента управління діяльністю фінансових установ, визначення сучасних проблем формування та реалізації принципів та стандартів корпоративної етики фінансових установ.

Виклад основного матеріалу. Перші засади корпоративної етики були закладені ще Конфуцієм, який наголошував на таких фундаментальних моральних принципах, як обов'язковість, справедливість і добродієність, тоді як особиста вигода чи користь розглядалися як другорядні. Ці ідеї залишаються актуальними і у сучасному суспільстві. Європейські мислителі також відзначали вагомий вплив етичних норм і цінностей на ефективність господарської діяльності. Уже в IV ст. до н. е. Аристотель увів поняття «етика», трактуючи його як основу справедливості у сфері ділових відносин і комерції, головними критеріями якої визначав відповідальність, честь і благо [3]. Глобальнішого розвитку етика набула у 80–90 рр. XX ст., оскільки вважалося, що вона є складовою корпоративної культури. Етика підтримує корпоративну культуру на належному рівні і допомагає зміцнити бізнес.

У сучасних умовах розвитку ринкової економіки корпоративна етика посідає важливе місце у системі управління установами. Вона визначає морально-етичні орієнтири поведінки працівників, сприяє формуванню довіри між суб'єктами господарювання та забезпечує стабільний розвиток організації. Як зазна-

чають О. Кузьмін та О. Мельник, корпоративна етика є інтегральною складовою корпоративної культури, що формує моральну основу управлінських рішень і взаємовідносин у колективі [6].

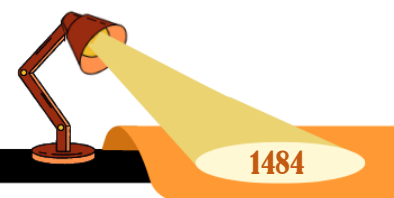
У сучасній економічній літературі “корпоративну етику” часто розглядають також як “етику бізнесу” або “ділову етику”. У зарубіжних наукових джерелах ці терміни, як правило, використовуються як синоніми. Зокрема, П. Стенвік та С. Стенвік [7] визначають ділову чи корпоративну етику як різновид прикладної або професійної етики, що досліджує етичні принципи та моральні проблеми, які виникають у бізнес-середовищі.

Провідну роль у науковому опрацюванні цієї проблематики, обґрунтовані того, що корпоративна або ділова етика - це узагальнений термін, який охоплює весь спектр питань, пов'язаних з етичними аспектами ведення бізнесу, відіграв Р. Сексті [8]. На його думку, ці поняття охоплюють безліч питань етичної природи, що виникають у процесі ведення бізнесу.

Особливість діяльності фінансових установ полягає в тому, що вони працюють із залученими коштами та несуть підвищену відповідальність за їх збереження, ефективне використання та безпеку фінансової системи, тому високі етичні принципи та моральні цінності набувають особливої вагомості при взаємодії як з клієнтами так і колегами. Таким чином, корпоративна етика фінансових установ — це система моральних норм, цінностей, принципів і стандартів поведінки, яких дотримуються працівники фінансової установи у взаємодії з клієнтами, партнерами, колегами та суспільством.

У сфері управління корпоративна етика виступає важливим чинником ефективної взаємодії між усіма зацікавленими сторонами, забезпечуючи узгодження їх інтересів і сприяючи досягненню стратегічних цілей організації. Це визначає основні складові корпоративної етики. На думку науковців Г. Швиданенко, і О. Швиданенко «в управлінській системі, як її складова корпоративна етика містить: по-перше, моральні цінності; по-друге, параметри і критерії відносин у бізнес-середовищі». [3]

Дослідники [3, 9] виділяють низку основних елементів корпоративної етики, які забезпечують її функціонування та впливають на ефективність управління підприємством. Серед них: корпоративні цінності, етичні норми та принципи, місія та мета діяльності компанії, кодекс корпоративної етики, етичні стандарти взаємовідносин, система етичного контролю та моніторингу, система мотивації та розвитку (Таблиця 1).

Таблиця 1

Основні складові елементи корпоративної етики фінансових установ

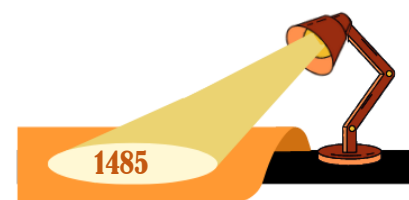
№	Складова	Характерника складової
1	Цінності та місія компанії	– базові цінності управління в компанії; – виклад місії, що визначає фундаментальне призначення, ідентичність та напрям діяльності компанії в суспільстві; – визначення мети діяльності компанії.
2	Норми та принципи поведінки	– принципи (правила) внутрішньої взаємодії між співробітниками; – норми ділової поведінки та стиль одягу; – принципи відносин із партнерами, клієнтами, акціонерами та іншими стейкхолдерами.
3	Система розвитку та мотивації	– мотивація співробітників, оцінка їхньої роботи та винагорода; – кар'єрний розвиток через тренінги, курси та підвищення кваліфікації.
4	Система етичного контролю та моніторингу	– комплексна система внутрішнього контролю – постійний моніторинг дотримання етичних норм – контроль інформаційної безпеки та комунікацій
5	Корпоративний кодекс	– офіційний документ, що формалізує цінності, етичні вимоги та правила поведінки й виконує управлінську, іміджеву та функцію розвитку культури.

Джерело: сформовано авторами

Корпоративні цінності виступають базовим переконанням, на яких ґрунтується діяльність компанії. До них належать чесність, справедливість, відповідальність, повага, довіра, прозорість та інноваційність. Саме цінності визначають стратегічну орієнтацію організації та формують її репутацію. Влучним є окреслення складових корпоративних цінностей, яке сформулювали науковці І. Сушик, О. Сушик, Я. Мартинюк, В. Вісин [10]. Вони підкреслюють, що корпоративні цінності зазвичай охоплюють уявлення про репутацію та образ компанії, систему розподілу ролей і відповідальності, підходи до роботи з персоналом, критерії добору керівників, організацію праці та вимоги до дисципліни. Також до них належать стиль управління, порядок ухвалення рішень, способи обміну інформацією, особливості взаємодії між співробітниками, методи вирішення конфліктів і підходи до оцінювання результатів діяльності.

Етичні норми та принципи є моральними правилами поведінки працівників і керівництва, які визначають стандарти прийняття рішень. До них належать добросовісність, дотримання законодавства, лояльність до організації, уникнення конфлікту інтересів, повага до прав людини.

Важливою складовою корпоративної етики є кодекс корпоративної етики, що є внутрішнім документом, що транслює цінності компанії та її єдині корпора-

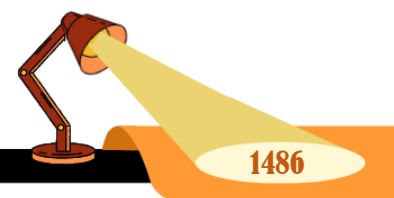

тивні цілі. Зміст кодексу визначається, перш за все, особливостями компанії, структурою, завданнями розвитку, установками її керівників. Як зазначає О. Федоренко [2], етичний кодекс є інструментом регулювання поведінки персоналу та підтримання позитивного іміджу організації. На практиці, він слугує орієнтиром у прийнятті рішень, допомагає уникнути конфліктів інтересів, зміцнює репутацію компанії та формує позитивну корпоративну культуру. Як правило, кодекси містять дві частини: ідеологічну (місія, цілі, цінності) та нормативну (стандарти робочої поведінки) [11]. З метою підвищення довіри до фінансових установ кодекс корпоративної етики компаній є публічним і розміщується на сайтах банків та страхових компаній. Відкритість даних документів дозволила провести аналіз ідеологічних складових корпоративної етики даних фінансових установ.

Безумовно корпоративна етика банків і страхових компаній має спільну основу, що полягає у дотримання принципів чесності, прозорості, професіоналізму та відповідальності перед клієнтами й суспільством. Проте між ними є певні особливості, які впливають із специфіки діяльності кожної сфери. Зокрема, банківські установи працюють із залученими та розміщеними фінансовими ресурсами клієнтів, тому їх етика зосереджена на довірі, безпеці та конфіденційності. Ідеологічні складові кодексу корпоративної етики деяких банків представлено в таблиці 2.

Особливість корпоративної етики банківських установ полягає в тому, що стандарти, цінності та принципи сформовані в напрямках:

- пріоритет довіри, що полягає в конфіденційності інформації та гарантуванні збереження вкладів;
- дотримання законності та регуляторних вимог Національного банку України;
- чесність у фінансових операціях, що передбачає відсутність маніпуляцій із процентними ставками, прихованих комісій тощо;
- відповідальне кредитування, що передбачає врахування всіх ризиків кредитної діяльності банків;
- соціальна відповідальність, що передбачає підтримку фінансової грамотності населення, екологічних чи благодійних ініціатив;
- європейські цінності та стандарти.

Таблиця 2

Ідеологічні складові кодексу корпоративної етики банків

Банк	Місія	Цінності	Принципи
АТ «Приватбанк»	сприяння розвитку економіки, зростання бізнесу та здійснення мрій приватних клієнтів через надання фінансових послуг найвищої якості	добропорядність, справедливість у стосунках із клієнтами, співробітниками та акціонерами	<ul style="list-style-type: none"> – чесність ведення бізнесу; – висока якість та рівень обслуговування; – цінність персоналу.
АТ «Ощадбанк»	забезпечити інклюзивні, інноваційні та доступні фінансові послуги високої якості для українців та підприємців, забезпечуючи стабільність, лідерство у відновленні і підтримку українського бізнесу та стратегічних галузей економіки	<ul style="list-style-type: none"> – людяність, гендерна рівність, соціальна інклюзія; – україноцентризм; – підтримка та опора для бізнесу; – Європейські цінності та стандарти. 	<ul style="list-style-type: none"> – висока якість продуктів і послуг; – фінансова ефективність та стабільність; – захист інтересів акціонера та вкладників; – дотримання законодавства і етичних норм; – чіткий розподіл відповідальності.
АТ «ПУМБ»	надавати клієнтам високоякісні банківські послуги, бездоганний сервіс, який ми безперервно удосконалюємо та забезпечити індивідуальний підхід, тим самим сприяючи економічному і соціальному розвитку суспільства	<ul style="list-style-type: none"> – клієнтоцентричність – командність; – відповідальність; – результативність; – амбітність. 	<ul style="list-style-type: none"> – чесність і сумлінність з працівниками, з клієнтами, партнерами; – прозорість і відкритість; – неприйняття хабарництва; – соціальна відповідальність; – відповідальне кредитування; – законність та верховенство права.
АТ «Укрсиббанк»	Забезпечення фінансування економіки та консультування клієнтів, підтримка їхніх проєктів, інвестування та управління заощадженнями	<ul style="list-style-type: none"> – стабільність; – відповідальність; – експертність; – задоволеність клієнтів; – гнучкість; – відкритий діалог. 	<ul style="list-style-type: none"> – інтереси клієнтів; – фінансова безпека; – цілісність ринку; – чесна конкуренція; – повага до колег; – участь у житті суспільства.

Джерело: сформовано авторами на основі [12, 13, 14, 15]

В той же час страхова діяльність базується на підтримці клієнта у складних ситуаціях, пов'язаних з можливою втратою життя, здоров'я та майна, відшкодуванні збитків в разі настання страхового випадку, тому ключовим аспектами корпоративної етики повинні бути чесність, надійність і справедливість у

виконанні зобов'язань. Ідеологічні складові кодексу корпоративної етики деяких страхових компаній представлено в таблиці 3.

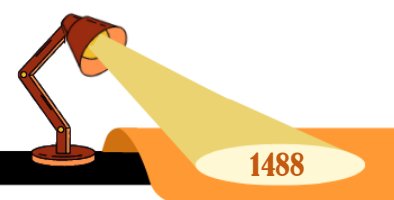
Таблиця 3

Ідеологічні складові кодексу корпоративної етики страхових компаній

СК	Місія	Цінності	Принципи
АТ «СГ«ТАС»»	надавати страховий захист клієнтам компанії на засадах безперервності, відповідальності та оперативності	– чесність; – відкритість; – динаміка; – розвиток; – довгострокові відносини; – сучасні технології.	– ефективність; – клієнтоорієнтованість; – прозорість; – інноваційність; – професіоналізм.
СК «ГАРДАНТ»	максимально передбачати та задовольняти бажання і потреби клієнтів у страхуванні, гарантувати їм якісний рівень страхових послуг, швидке і якісне врегулювання страхових випадків	– команда; – професіоналізм; – надійність; – ефективність; – самовдосконалення; – інноваційність.	– дотримання законодавства та внутрішніх норм; – лояльність і відповідальність працівників; – прозорість та чесність у взаємодії з клієнтами та партнерами; – протидія корупції та шахрайству; – управління конфліктами інтересів; – конфіденційність та захист інформації; – заборона зловживання службовим становищем; – культура внутрішнього контролю.
АСКА-ЖИТТЯ	повний спектр якісних страхових послуг по страхуванню життя і здоров'я, які користуються попитом у споживачів в усіх регіонах України.	– клієнти – успішні співробітники компанії; – висока репутація бренду та якість послуг; – лідерство на ринку; – результативність бізнесу	– чесність і сумлінність у відносинах всередині компанії; – порядність у відносинах з клієнтами і діловими партнерами; – повага до особистості і дотримання прав людини; – прозорість і відкритість; – неприйняття хабарництва і протидія корупції; – сталий розвиток і соціальна відповідальність; – законність і верховенство права.

Джерело: сформовано авторами на основі [16, 17, 18]

Особливими рисами корпоративної етики страхових компаній є направленість стандартів, цінностей та принципів у напрямках :

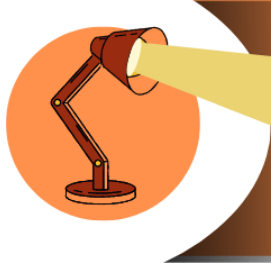
- прозорості та відкритість страхових умов, що полягає в чіткому поясненні клієнтам особливостей, франшиз і обмежень;
- сумлінності і прозорості при врегулюванні та виплаті збитків в результаті настання страхового випадку;
- захисту персональних даних страхувальників;
- соціальної ролі, що полягає в підтримці безпеки, профілактика ризиків, допомоги постраждалим.

В сучасних умовах воєнного стану корпоративна етика відіграє ключову роль у збереженні стійкості та соціальної відповідальності бізнесу. Вона визначає моральні орієнтири поведінки керівництва та персоналу, сприяє підтримці взаємної довіри, солідарності і гуманності у колективі. Дотримання етичних принципів у кризових умовах дозволяє організаціям не лише зберегти позитивний імідж і репутацію, але й підвищити рівень лояльності працівників і партнерів. Особливої ваги набувають такі етичні категорії, як відповідальність, чесність, взаємодопомога та прозорість управлінських рішень. Організації, які дотримуються високих етичних стандартів, демонструють соціальну зрілість і готовність діяти в інтересах суспільства, підтримуючи не лише економічну стабільність, а і моральний дух своїх працівників.

В сучасних умовах під час формування та реалізації принципів та стандартів корпоративної етики фінансові установи стикаюся з рядом проблем:

- конфлікт між прибутковістю і моральними стандартами, що проявляється в прагненні до зростання прибутку фінансових установ через агресивний маркетинг, приховані комісії, маніпуляції з умовами договорів;
- проблема прозорості та розкриття інформації, що пов'язана з прихованими платежами чи ризиками кредитних продуктів, не прозорими умовами страхування;
- формальний підхід до етичних кодексів;
- недостатня етична освіта персоналу;
- корупційні прояви та лобізм, що проявляється через прийняття рішень про надання кредитів, страхових виплат чи партнерств під впливом особистих зв'язків або неформальних домовленостей;
- відсутність системи моніторингу етичних порушень за відсутності "гарячих ліній", етичних комісій чи незалежних омбудсменів для повідомлення про неправомірні дії;
- репутаційні ризики у цифровому просторі, що виникають через поширення інформації про помилки, відмови у виплатах або скандали, що потребує нових стандартів етичної комунікації.

Сучасні проблеми корпоративної етики у банках і страхових компаніях - це не лише питання моралі, а стратегічний виклик, що визначає рівень довіри до всього фінансового ринку. Без побудови культури етичного управління немож-

ливо забезпечити стійкий розвиток, фінансову безпеку та соціальну відповідальність компаній.

У період воєнних дій всі установи повинні спрямовувати свої зусилля на підтримання сприятливого морального та психологічного клімату в колективі, забезпечуючи належну підтримку персоналу та розроблення ефективних стратегій адаптації до нових умов функціонування. Зокрема, організація може надавати працівникам психологічну допомогу шляхом проведення індивідуальних консультацій, групових сеансів підтримки або створення доступу до професійних психологічних ресурсів. Крім того, доцільним є проведення тренінгів із подолання стресу та ефективного управління конфліктами, що сприяє збереженню високого рівня працездатності, мотивації та покращенню емоційного стану співробітників [19]. Показовим є те, що деякі брокерські та фінансові компанії запроваджують посаду корпоративного психолога, основним завданням якого є профілактика професійного вигорання та підтримання емоційної стійкості працівників. Усі ці заходи спрямовані на підвищення продуктивності праці, що, у свою чергу, забезпечує зростання фінансових результатів підприємства.

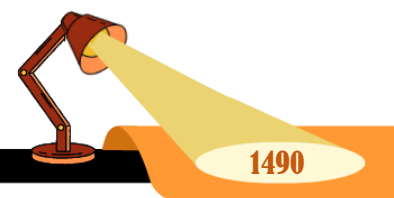
Також існує необхідність удосконалення система етичного контролю та моніторингу, що поєднує внутрішні механізми забезпечення дотримання етичних норм, зокрема через створення етичних комісій, інституту корпоративного омбудсмена, системи внутрішнього інформування про виявлені порушення.

Отже, корпоративна етика є комплексним явищем, що поєднує моральні, соціальні та організаційні аспекти діяльності установи. Вона забезпечує формування позитивного іміджу компанії, підвищує ефективність управління персоналом і сприяє сталому розвитку бізнесу. Діяльність банківських та страхових установ містить специфічні особливості формування ресурсної бази переважно за рахунок залучених коштів, що вимагає високий рівень довіри та лояльності клієнтів, прозорість діяльності, вмотивованість та компетентність персоналу, що можливо забезпечити через високі стандарти корпоративної етики компанії.

Варто також акцентувати увагу на тому, що корпоративна етика як чинник підвищення ефективності управління діяльністю фінансових установ залишається недостатньо вивченою, що зумовлює актуальність подальшого теоретичного й практичного аналізу цього феномена в контексті сучасного розвитку фінансового сектору.

Література:

1. Бех І. Д. Виховання особистості : у 2 кн. Кн. 1 : Особистісно орієнтований підхід : теоретико-технологічні засади. Київ : Либідь, 2003. 278 с.
2. Федоренко О. Етичні засади управління персоналом у сучасних організаціях. Київ : КНЕУ, 2017. 156 с.

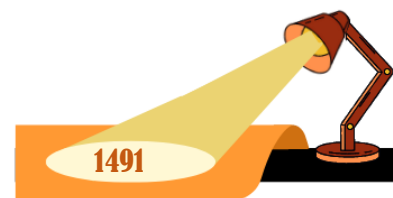

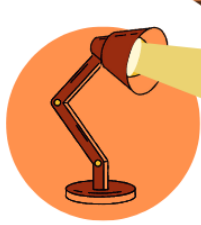

3. Швиданенко Г., Швиданенко О. Корпоративна етика у контексті глобальних викликів та забезпечення економічного зростання бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. (61). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-124>.
4. Гагалюк, О. Шляхи підвищення культури підприємництва або «корпоративна етика» як засіб виховання бізнесмена. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 2. С. 176-182.
5. Приказюк, Н., Пікус, Р., Ломоносова, Л. Концепція розвитку ESG-орієнтованої корпоративної культури у фінансових установах України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка 2* 2024. №225, 61-68. URL: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2024/225-2/6> (дата звернення: 20.11.2025)
6. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Етика бізнесу : навч. посібник. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2016. 228 с.
7. Stanwick, P. A., Stanwick, S. D. *Understanding Business Ethics* : 3rd ed. Thousand Oaks, CA : SAGE Publications, Inc., 2019. 600 p.
8. Sexty R. W. *Canadian business and society : ethics, responsibilities and sustainability* : 4th ed. Toronto : McGraw-Hill Ryerson, 2017. 464 p.
9. Лібанова Е. М., Грішнова О.В. Соціальна відповідальність бізнесу : теорія і практика. Київ : Ін-т демографії НАН України, 2014. 312 с.
10. Сушик І.В., Сушик О.Г., Мартинюк Я.М., Вісин В.В. Етика бізнесу: навч. посіб. Вісин. Луцьк: РВВ Луцький НТУ. 2019. 268 с.
11. Пігош В. А. Кодекс корпоративної етики як інструмент розвитку потенціалу підприємств. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. Серія Економіка. 2020. Вип. 1 (13). С. 104–107. URL: <https://surl.lu/mrfetv> (дата звернення: 20.11.2025)
12. Кодекс поведінки (етики). Київ. АТ КБ «ПриватБанк». 2024. 26 с. URL: <https://static.privatbank.ua/files/0000003688739952.pdf> (дата звернення: 20.12.2025)
13. Кодекс поведінки (етики) АТ «Ощадбанк». Київ. АТ «Ощадбанк», 2025. 36 с. URL: <https://surl.li/zkshgp> (дата звернення: 20.11.2025)
14. Кодекс корпоративної етики : ПАТ «ПУМБ». Київ . ПУМБ, 2025. 25 с. URL: <https://surl.li/vubjij> (дата звернення: 20.12.2025)
15. Принципи кодексу поведінки UKRSIBBANK. Київ. UKRSIBBANK BNP Paribas Group. 62 с. URL: <https://surl.li/axrqcx> (дата звернення: 25.12. 2025)
16. Кодекс етики ТОВ «СГ ТАС». Київ. СГ ТАС. 2024. 18 с. URL: https://sgtas.com.ua/kodeks_etyku_vid_01.01.2025/ (дата звернення: 26.12.2025)
17. Кодекс етики та ділової поведінки товариства з додатковою відповідальністю «Страхова компанія «ГАРДІАН»». Київ. СК «ГАРДІАН». 2024. 15 с. URL: <https://surl.li/pznwtz> (дата звернення: 29.12.2025)
18. Кодекс корпоративної етики ПАТ «Українська акціонерна страхова компанія АСКА-ЖИТТЯ». 2022. URL: <https://www.aska-life.com.ua/wp-content/uploads/2024/05/Kodeks-korporatyvnoi-etyku.pdf> (дата звернення: 26.12.2025)
19. Герасимова В.О., Сидоренко В.О. Вдосконалення системи управління персоналом як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Modern Economics*. 2019. № 14. С. 60-65.

References:

1. Bekh, I. D. (2003). *Vykhovannia osobystosti: U 2 kn., kn. 1: Osobystisno oriientovanyi pidkhd: teoretyko-tekhnologichni zasady* (Education of personality: In 2 vols., vol. 1: Personality-oriented approach: theoretical and technological foundations). Kyiv: Lybid.
2. Fedorenko, O. (2017). *Etychni zasady upravlinnia personalom u suchasnykh orhanizatsiiakh* (Ethical principles of personnel management in modern organizations). Kyiv: KNEU.

3. Shvydanenko, H., & Shvydanenko, O. (2024). *Korporatyvna etyka u konteksti hlobalnykh vyklykiv ta zabezpechennia ekonomichnoho zrostantia biznesu* (Corporate ethics in the context of global challenges and ensuring business economic growth). *Ekonomika ta suspilstvo*, (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-124>
4. Hahaliuk, O. (2020). *Shliakhy pidvyshchennia kultury pidpriemnytstva abo "korporatyvna etyka" yak zasib vykhovannia biznesmena* (Ways to improve entrepreneurial culture or "corporate ethics" as a means of educating a businessman). *Halyskyi ekonomichnyi visnyk*, (2), 176–182.
5. Prykazyk, N., Pikus, R., & Lomonosova, L. (2024). *Kontseptsiia rozvytku ESG-oriientovanoi korporatyvnoi kultury u finansovykh ustanovakh Ukrainy* (The concept of development of ESG-oriented corporate culture in financial institutions of Ukraine). *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika*, 2, (225), 61–68. <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2024/225-2/6>
6. Kuzmin, O. Ye., & Melnyk, O. H. (2016). *Etyka biznesu* (Business ethics). Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki.
7. Stanwick, P. A., & Stanwick, S. D. (2019). *Understanding business ethics* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
8. Sexty, R. W. (2017). *Canadian business and society: Ethics, responsibilities and sustainability* (4th ed.). Toronto: McGraw-Hill Ryerson.
9. Libanova, E. M., & Hrishnova, O. V. (2014). *Sotsialna vidpovidalnist biznesu: teoriia i praktyka* (Corporate social responsibility: Theory and practice). Kyiv: Institute for Demography of the NAS of Ukraine.
10. Sushyk, I. V., Sushyk, O. H., Martyniuk, Ya. M., & Visyn, V. V. (2019). *Etyka biznesu* (Business ethics). Lutsk: RVV Lutskiyi NTU.
11. Pihosh, V. A. (2020). *Kodeks korporatyvnoi etyky yak instrument rozvytku potentsialu pidpriemstv* (Corporate code of ethics as a tool for enterprise potential development). *Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnoho universytetu. Seriiia Ekonomika*, 1(13), 104–107. <https://surl.lu/mrfetv>
12. PrivatBank. (2024). *Kodeks povedinky (etyky)* (Code of conduct (ethics)). Kyiv: AT KB "PrivatBank". <https://static.privatbank.ua/files/0000003688739952.pdf>
13. Oshchadbank. (2025). *Kodeks povedinky (etyky) AT "Oshchadbank"* (Code of conduct (ethics) of JSC "Oshchadbank"). Kyiv: Oshchadbank. <https://surl.li/zkshgp>
14. PUMB. (2025). *Kodeks korporatyvnoi etyky* (Corporate code of ethics). Kyiv: PUMB. <https://surl.li/vubjij>
15. UKRSIBBANK BNP Paribas Group. (2025). *Pryntsypy kodeksu povedinky* (Principles of the code of conduct). Kyiv. <https://surl.li/axrqcx>
16. SG TAS LLC. (2024). *Kodeks etyky TOV "SG TAS"* (Code of ethics of SG TAS LLC). Kyiv. https://sgtas.com.ua/kodeks_etyky_vid_01.01.2025/
17. Guardian Insurance Company. (2024). *Kodeks etyky ta dilovoi povedinky TDV "Strakhova kompaniia 'Guardian'"* (Code of ethics and business conduct of Guardian Insurance Company). Kyiv. <https://surl.li/pznwtz>
18. ASKA-LIFE. (2022). *Kodeks korporatyvnoi etyky PAT "Ukrainska aktsionerna strakhova kompaniia ASKA-LIFE"* (Corporate code of ethics of ASKA-LIFE). <https://www.aska-life.com.ua/wp-content/uploads/2024/05/Kodeks-korporatyvnoi-etyky.pdf>
19. Herasymova, V. O., & Sydorenko, V. O. (2019). *Vdoskonalennia systemy upravlinnia personalom yak chynnyk pidvyshchennia konkurentospromozhnosti pidpriemstva* (Improving the personnel management system as a factor in increasing enterprise competitiveness). *Modern Economics*, (14), 60–65.

